

Fig. 5. *Duinen zuidzijde De Beer. Foto B. v. d. Velden.*

houden dat het al of niet ontmoeten van vogels afhankelijk is van factoren als voedsel, weer, verstoring, toeval e.d. Het weer was op 8 juni 1974 zeker ongunstig, maar ook 20 jaar eerder muntte het niet uit: zwaar bewolkt met enkele buien. Op 8 juni 1954 echter bestond het gezelschap uit drie personen, dus het waarnemingspotentiëel was groter. Bovendien werd het gebied toen per fiets en te voet bezocht, nu per auto en te voet. Tot slot waren wij in 1954 habitués in het gebied, hetgeen op grond van kennis en ervaring altijd grotere trefkansen biedt. Het is opmerkelijk dat juist soorten als Aalscholver, Lepelaar, Bruine en Grauwe kiekendief, Dwergstern, Grauwe klauwier en Grauwe vliegenvanger in 1974 ontbraken, terwijl hun aanwezigheid in 1954 toch niets ongewoons inhield: Oostvoorne is waarlijk niet de enige plaats waar deze soorten de afgelopen 20 jaar zijn verdwenen. Ook bij gewonere soorten zijn opmerkelijke verschillen, vooral ook in aantallen en dat is, gezien de gebeurtenissen die zich langs de noordoever van de Brielse Maas voltrokken, begrijpelijk. Indien Voorne's Duin in de excursie zou zijn opgenomen was het contrast tussen de twintig jaren zeker minder schril uitgevallen. Maar dit gebied werd noch in 1974 noch in 1954 bezocht.

Opmerkelijke terugkomst van de Oranjetip

D. M. DE VRIES en G. DE VRIES-SMEENK

Het goede voorbeeld van de Gehakkelde aurelia (D.L.N. 75: 260-264) onder de inheemse kapellen volgend, verschijnt nu ook de verrukkelijk mooie Oranjetip weer ten tonele. Het is ons uiteraard een groot genoegen hierop de aandacht te vestigen, juist in een tijd van overspoeling door berichten over vermindering, zelfs verdwijning van allerlei planten en dieren. Zonder de ogen te sluiten voor de inderdaad grote gevaren, die de levende natuur door toedoen van de vaak kortzichtig belagende mensheid bedreigen, dienen de lichtpunten, die er toch ook zijn, niet angstvallig verzwegen te worden. Oogkleppen passen geenszins de kritisch ingestelde wetenschapsbeoefenaar, wars zijnde van vooroordelen. Niet alleen voor de oecoloog moet het boeiend zijn te beleven, hoezeer verscheidene diersoorten zich weten aan te passen aan gewijzigde omstandigheden.

De Levende Natuur 77 (6):126-128 (1974)

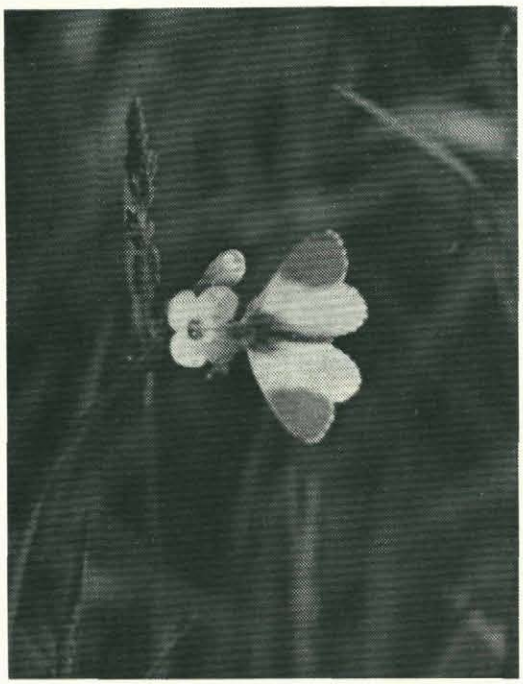

Fig. 1. *Mannetje Oranjetip met geopende vleugels op Pinksterbloem. Naar kleurenfoto.*

Daarenboven zullen natuurvrienden zich alleszins verheugen in het bemoedigende weerzien van verloren gewaande levende juwelen. Helaas echter is zulks niet te verwachten voor die kieskeurige vlindersoorten, waarvan de voedselplanten tengevolge van cultuurmaatregelen te zeer het veld hebben moeten ruimen.

Vele lentes hadden we tevergeefs uitgezien naar de toch opvallende Oranjetip, waarvan de rupsen zich tegoed doen aan kruisbloemigen, zoals Pinksterbloem, waaraan de wetenschappelijke soortsnaam *(Anthocharis cardamines)* ontleend is, Steenraket en niet te vergeten Look zonder look. Dit niettegenstaande het kleurige witje vroeger geen ongewone verschijning was in het Gelderse land. Des te aangenamer was daarom de verrassing, toen wij al vogels tellende op 30 mei 1968 enige Oranjetips gewaar werden op het fraaie landgoed Den Treek bezuiden Amersfoort, alwaar zij rond dartelden om bloeiende Pinksterbloemen in vochtig grasland langs de bosrand. In het zuiden van de Gelderse Vallei echter, waar wij vanaf 1950 regelmatig de vogelstand opnamen, had er sindsdien nog nimmer één ons pad gekruist. Dat moest wachten tot op die heerlijk zonnige 7de mei van het jaar 1972, toen daar tal van Oranjetips, in de verhouding van vier oranjeloze wijfjes tegen één mannetje, tegen de zwakke westelijke wind in zigzagden (D.L.N. 75 : 120). Deze onverhoedse intocht kreeg dan nu een bemoedigend vervolg, blijkende uit waarnemingen op verschillende plaatsen van 7 april tot 9 juni jongstleden.

Uit Zuid-Veluwse tuinen stamden de volgende meldingen: die van P. Zonderwijk te Bennekom (met veel Look zonder look) op 7, 9, 10, 11, 16, 22 en 27 april (in die week een algemene verschijning!), die van Ir. G. P.

Fig. 2. *Mannetje Oranjetip met gedeeltelijk opgeslagen vleugels op Hondsdraf. Naar kleurenfoto.*

De Levende Natuur 77 (6):126-128 (1974)

Wind eveneens te Bennekom op 19 en 22 april en 3 mei, die van Dr. J. Wilcke te Wageningen-Hoog op 10, 19 en 26 april en 18 mei, die van Dr. Ir. J. W. Woldendorp te Heelsum op 4 mei. De waarnemingen bleven evenwel niet beperkt tot Gelderse dreven. Zo zag mevr. M. H. de Gooijer-Van der Hert op 15 mei een Oranjetip zich noordwaarts door haar tuin Leusden (U.) spoeden; al eerder op 24 april was aldaar ook een mannetje noordwaarts een beek overgevlogen. Diezelfde richting hield een mannetje in de Betuwe aan, dat op 17 april langs ons huis te Heteren trok. Wel een veelzeggende richting in verband met de waarneming door Ir. G. P. Wind van zeer veel Oranjetips op 11 april in het gebied ten zuiden van Monschau (D.).

Wat noordelijker trof mevrouw C. Steenman-van Riel uit Rhenen dato 18 mei de soort aan op de Schaesberg bij Valkenburg (Z-L.), terwijl wijzelf er op 22 mei verscheidene opmerkten vlak over de grens in Westfalen tussen Vreden en Borken aan de zuidzijde van een bos langs een sloot met Pinksterbloemen aan de kant. De tot op heden laatste waarneming, ook al langs een sloot op Pinksterbloem, werd op 9 juni gedaan in ons vogeltelgebied het Wageningse Binnenveld door mevr. J. van de Bund-de Lange uit Ede. Ongetwijfeld zijn er in de laatste voorjaren nog legio andere waarnemingen van de Oranjetip gedaan. Indien geboekstaafd, houden wij ons gaarne aanbevolen voor opgave van plaats en data, waarvoor bij voorbaat onze dank!

Al reeds dringt zich de gevolgtrekking aan ons op, dat het herstel van deze zeldzaam geworden witjessoort te danken is aan het zonnige weer, dat na de vele natte jaren inzette aan het eind van de jaren zestig. En is het verder niet opmerkelijk, dat het weer opduiken van de zozeer verbeide Oranjetip, zowel in 1972 als ook in 1974, tot stand kwam na aanhoudende droogte, gevolgd door zacht winterweer en een vroegwarme lente?

De Galapagos-albatros

JAN P. STRIJBOS

Tot nu toe zijn er negentig soorten vogels op de Galapagos Eilanden waargenomen. Nu deze eilandengroep in de laatste jaren door verscheidene deskundige onderzoekers werd bezocht, waardoor een meer uitgebreide en wat nauwkeuriger inventarisatie mogelijk is geworden, zijn er een paar „nieuwkomers" geconstateerd. Een daarvan was de Koereiger *(Bubulcus ibis),* een kleine witte reiger, die een zeer merkwaardige en explosieve verspreidingsdrift heeft laten zien. Deze reigersoort heeft sinds het einde van de tweede wereldoorlog zich zowel in westelijke als in oostelijke richting verspreid, bereikte Zuid- en Noord-Amerika en zelfs Australië en kort daarna ook Nieuw-Zeeland en heeft in enkele tientallen jaren een groot deel van de wereld veroverd. Van de Amerikaanse scholekster *(Haematopus palliatus)* en een steltkluut-soort *(Himantopus mexicanus),* waarvan men vroeger meende dat zij er als trekkers slechts tijdelijk vertoefden, is gebleken dat zij er standvogels zijn, die er ook broeden. Hetzelfde is waarschijnlijk ook het geval met een plevier, die wel wat lijkt op onze Bontbekplevier: *Charadrius semipalmatus.*

Er zijn nog vele delen slecht onderzocht en dat is dan vooral het geval met Isabela, het grootste eiland, dat ongeveer vijfentwintig